

GASSCO AS KOLLSNES PROSESSANLEGG
Postboks 93
5501 Haugesund

Oslo, 21. oktober 2024

Deres ref.:
Pia Wølneberg

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/678
2024.0050.miljodir

Saksbehandler:
Erland Årstøl

Rapport etter tilsyn med Gassco Kollsnes 28. august - 29. august 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos GASSCO AS KOLLSNES PROSESSANLEGG (virksomhetsnummer: 993222410), heretter omtalt som Gassco Kollsnes.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Gassco Kollsnes har ikke vurdert prøvetakingsusikkerhet for utslipp fra vannrenseanlegget
- Avvik 2: Virksomhetens rapportering av manglende data er mangelfull
- Avvik 3: Virksomhetens logger for anlegg med fluorholdige klimagasser har enkelte mangler
- Avvik 4: Virksomheten kan ikke dokumentere tilstrekkelig oppsamlingsarrangement for alle tanker

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Gassco Kollsnes må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik 1, 3 og 4 er rettet innen 20. desember 2024.

Dere vil bli pålagt å betale et gebyr

Miljødirektoratet varsler at Gassco Kollsnes må betale et gebyr på 75 700 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Erland Årstøl. Merk svaret med saksnummer 2022/678 og tilsynsnummer 2024.0050.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Gassco Kollsnes har ikke vurdert prøvetakingsusikkerhet for utslipp fra vannrenseanlegget

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, vilkår om utslippskontroll

Beskrivelse av krav

Den driftsansvarlige skal kvalitetssikre målinger, måleutstyr og metoder slik at de gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Den driftsansvarlige skal jevnlig vurdere plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og - frekvenser for å sikre representative prøver. Den driftsansvarlige skal vurdere usikkerheten ved alle trinnene i målingene og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gassco Kollsnes har grenseverdier for utslipp til vann for blant annet hydrokarboner, suspendert stoff og metaller. Det er satt grenseverdier både for utslipp fra vannrenseanlegget, og for utslipp fra felles utløpskanal (vannrenseanlegg + åpent avløpssystem).

Det gjennomføres daglige målinger av utslipp fra både felles utløpskanal og vannrenseanlegget. For vannrenseanlegget gjøres målingene med et uttak fra bunnen av en buffertank. Deler av vannet resirkuleres tilbake fra denne tanken og et steg tilbake i vannrenseanlegget. Renset vann renner fra toppen av tanken og ut av vannrenseanlegget.

I virksomhetens måleprogram og tilhørende dokumentasjon er prøvetakingsusikkerhet vurdert og tallfestet for felles utløpskanal. Usikkerhet på målinger fra vannrenseanlegget er ikke omtalt.

Miljødirektoratet vurderer at manglende vurdering av usikkerhet og egnethet for prøvetakingspunkt i vannrenseanlegget er brudd på kravet til utslippskontroll i tillatelsen. Dette

er særlig vesentlig fordi prøver fra buffertanken etter vår vurdering vil gi større usikkerhet enn målinger direkte på vannstrømmen ut av vannrenseanlegget.

Avvik 2: Virksomhetens rapportering av manglende data er mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser, III manglende data

Beskrivelse av krav

Den kvotepliktige skal i utslippsrapporten oppgi informasjon om perioder med feil eller manglende data. Den kvotepliktige skal oppgi hvilken kilde det gjelder, start og sluttidspunkt, estimert utslipp i perioden, årsak, og hvilken metode som er benyttet for å erstatte data.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gassco Kollsnes har hatt enkelte perioder med manglende data i utslippsrapportingen for kvotepliktige utslipp i 2023. Disse periodene knytter seg til forebyggende vedlikehold eller kortvarige feilmålinger. Gassco Kollsnes har brukt spor 5-1a, og brukt gjennomsnittet av ti timer før og etter datagapet, med to standardavvik påplussset.

I innrapporteringen til Miljødirektoratet kap "3.1 Manglende data; feil eller manglende data for kildestrømmer", skal Gassco rapportere korrigerede utslippstall, altså tall som fremkommer gjennom bruk av manglende data-metodikken. I stedet for de korrigerede utslippstallene har virksomheten rapportert de kortvarige feilmålingene som instrumentene har lest. Eksempelvis har en "tripp" på fakkelmåler gjort at virksomheten har innrapportert et estimert utslipp på 666 tonn CO₂ for en time, selv om fakkelen reelt sett hadde lav aktivitet i perioden.

Miljødirektoratet presiserer at det ikke ble avdekket feil i hvordan manglende data-perioder tas med i totalberegningen av kvotepliktige utslipp. Avviket knytter seg til hvordan virksomheten har fylt inn informasjon om manglende data.

Det er ikke nødvendig å gi tilbakemelding til Miljødirektoratet for dette avviket. Vi forutsetter at manglende data rapporteres korrekt i fremtiden.

Avvik 3: Virksomhetens logger for anlegg med fluorholdige klimagasser har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- produktforskriften § 6a jf. forordning (EU) nr. 517/2014 artikkel 6 nr. 1 og 2

Beskrivelse av krav

Det stilles krav til at driftsansvarlige for anlegg med fluorholdige klimagasser tilsvarende over 5 tonn CO₂-ekvivalenter skal opprette og føre register for hvert anlegg. Loggen skal inneholde

informasjon i henhold til artikkel 6 nr. 1, som er blant annet informasjon om mengden og type gass på anlegg, mengde gass som er fylt på ved lekkasje og mengden gass som er gjenvunnet. Loggen skal føres opp i minst fem år.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gassco Kollsnes har anlegg med fluorholdige klimagasser i både indre (selve prosessanlegget) og ytre sone (administrasjonsbygg og lignende). Oppfølgingen av anleggene er ulikt organisert, og gjennomføres av ulike firma, basert på hvor de er plassert.

I ytre sone har virksomheten et system for oppfølging av anleggene som i stor grad baserer seg på automatisk genererte arbeidsordre. Miljødirektoratet vurderer at selv om denne metodikken kan være akseptabel for å oppfylle krav til regelmessig lekkasjetest av anleggene, så er fremgangsmåten ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravene om at anleggene skal ha en egen logg. Virksomheten opplyser at de er i en prosess med å rette opp i dette forholdet.

I indre sone har hvert anlegg en separat utstyrslogg hvor service og eventuelle lekkasjer registreres. Anleggene får årlig service med tilhørende lekkasjekontroll, som registreres i utstyrsloggen. For de største anleggene gjennomføres det også en halvårlig lekkasjekontroll, som dokumenteres gjennom arbeidsordre i SAP. Disse halvårlige kontrollene registreres imidlertid ikke i utstyrsloggen, slik regelverket krever.

Avvik 4: Virksomheten kan ikke dokumentere tilstrekkelig oppsamlingsarrangement for alle tanker

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- forurensningsforskriften § 18-6 bokstav c

Beskrivelse av krav

Tanker som inneholder stoffer som er væske ved normalt trykk og temperatur, med unntak av dobbeltveggede tanker som nevnt i bokstav c tredje ledd, skal ha et effektivt oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum og som tåler de aktuelle kjemikalierne eller det farlige avfallet.

Når oppsamlingsarrangementet omfatter flere tanker, skal kapasiteten minst tilsvare 110 prosent av den største tankens volum.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gassco Kollsnes har kjemikalietanker for natriumhydroksid, salpetersyre og jernsulfat plassert ved vannrenseanlegget. Eventuelle større lekkasjer fra disse tankene vil samles til et dreneringssystem hvor flere kummer leder til en samlekum. Denne samlekummen leder til et oppsamlingsbasseng for overflatevann og rensset vann. Vann i oppsamlingsbassenget går videre til sjø. Under tilsynet har Miljødirektoratet mottatt motstridende informasjon om hvorvidt samlekummen normalt har åpen eller avstengt ventil videre til oppsamlingsbassenget.

På forespørsel har ikke Gassco Kollsnes kunne dokumentere at oppsamlingskummene har tilstrekkelig kapasitet til å fungere som oppsamlingsarrangement i seg selv. Regelverket for tanklagring av farlige kjemikalier krever at oppsamlingsarrangement som gjelder for flere tanker skal romme 110% av den største tankens volum.

Miljødirektoratet vurderer at dersom ventilen står åpen til oppsamlingsbassenget for overflatevann og rensert vann, vil ikke dette fungere som oppsamlingsarrangement så lenge oppsamlingsbassenget normalt leder direkte videre til sjø.

Varsel om gebyr

Miljødirektoratet varslar at Gassco Kollsnes må betale et gebyr for tilsynet. På bakgrunn av forventet ressursbruk tar vi sikte på å vedta et gebyr på 75 700 kr. Dette tilsvarer sats 5 for flerdagstilsyn. Vedtaket vil bli gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få et nytt brev med vedtak om gebyr.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, klimavoteforskriften og produktkontrollloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48, klimavoteforskriften § 10-3 og produktkontrollloven § 8. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Gassco Kollsnes sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Erland Årstøl
- Åsmund Monsen
- Ling Yuan Hem

Kontaktperson hos Gassco Kollsnes

- Pia Wølneberg

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Gassco Kollsnes ble kontrollert under tilsynet:

- Gassco AS Kollsnes prosessanlegg, Øygarden

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Klimavote:

- Generelle krav i tillatelsen
- Overvåkingsplan

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Tanklagring
- Produsentansvar avfall
- Utslipp til vann
- Grunnforurensning og sediment

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Fluorholdige klimagasser:

- Vedlikehold på anlegg

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften
- Avfallsforskriften
- Klimavoteloven
- Klimavoteforskriften
- Commission Regulation (EU) No 601/2012 of 21 June 2012 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council (MR-forordningen)
- Produktkontrollloven
- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 517/2014 av 16. april 2014 (F-gassforordningen)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Foreløpige utslippstall for utslipp til vann, 2024
- Måleprogram
- Dokumentasjon på lekkasjekontroll fra 2022 til i dag for utvalgte anlegg med F-gass
- Avfallsdeklarasjon
- Oversikt over avløpssystem knyttet til vannrenseanlegg

- Oversiktskart, grunnforurensningssituasjon på anlegget.
- Redegjørelse for avfallsdeklarasjon 302.072.633

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Erland Årstøl
tilsynsleder

Kopi til:

- Havindustriilsynet
- Øygarden kommune